

مراقبت از نوزاد با بلع مدفوع در رحم مادر قبل یا حین تولد

(سندروم آسپیراسیون مکونیوم)

تعریف: به نوزادی اطلاق می شود که قبل از تولد و یا هنگام تولد به دلایلی مدفوع خود را که به آن مکونیوم می گویند را خورده و بلعیده باشد. مکونیوم یا همان مدفوع جنینی در هنگام بارداری در هفته ۱۶-۱۰ بارداری در روده جنین تولید شده و بطور طبیعی تا بدو تولد دفع نمیشود. مکونیوم اولین مدفوع نوزاد است. وقتی جنین به علت کمبود اکسیژن تحت استرس و فشار است حرکات روده جنین تحریک شده و دریچه مقعد شل می شود و مکونیوم به فضای مایع آمنیون ریخته می شود. در بارداری جنین در مایع آمنیون، داخل رحم شناور است. آسپیراسیون (بلع) مکونیوم وقتی اتفاق می افتد که جنین در داخل رحم یا نوزاد با اولین تنفس پس از تولد، مکونیوم و مایع آمنیون را به داخل ریه ها ببرد.

علت: زمانی که جنین هنگام تولد تحت فشار قرار گیرد آسپیراسیون روی میدهد. این بیماری در نوزادان رسیده یا دیررس شایع می باشد. به ندرت در نوزادان متولد شده در زیر ۳۶ هفته مشاهده می شود

فاکتورهای خطر: دیابت مادری، فشارخون مادری، زایمان سخت، کاهش میزان اکسیژن رسانی به جنین

علائم بالینی / تشخیص:

(۱) تنفس مشکل

(۲) شل بودن نوزاد زمان تولد

(۳) تنفس سریع

(۴) عدم تنفس

(۵) کبود شدن نوزاد

(۶) چروک خوردن پوست اطراف زانوها، زیر بغل و باسن

(۷) بستر ناخن و پوست اغلب به رنگ زرد - سبز در آید.

(۸) قفسه سینه، بشکه ای (برآمده) به نظر می رسد.

بارداری که بیش از ۴۰ هفته طول بکشد، میتواند منجر به

پیری جفت شود. جفت ارگانی است که مواد غذایی را

در رحم به جنین میرساند. وقتی جفت پیر میشود، قادر به

تامین اکسیژن کافی برای جنین نیست. از طرفی مقدار مایع

آمنیوتیک بدلیل دفع مکونیوم کاهش می یابد. در نتیجه،

آسپیراسیون مکونیوم در جنین دچار نارسایی تنفسی

میشود، به همین دلیل سندرم آسپیراسیون مکونیوم در

میان نوزادانی که با زایمان زودرس متولد شده اند، کمتر

دیده میشود. بارداری اضطراب ها و تنش های خاص خودش را دارد. در شرایطی که می دانی فرد دیگری در بطن تو در حال رشد است، باید به طور متناوب حواست به درست بودن احوالش و سالم بودنش هم باشد. در این مطلب به شما می گوئیم که حتی باید مراقب باشید جنین مدفوع خودش را نخورد!

نشانه ها: پیش از تولد، در بررسی جنینی ممکن است کاهش تعداد ضربان قلب آشکار شود. در زمان تولد، لکه های تیره رنگ در مایع آمنیون دیده میشود و نوزاد ممکن است نمره آپگار پایین داشته باشد.

آزمایش های مورد نیاز: آزمایش خون که اسیدی بودن خون را نشان میدهد عکس قفسه سینه که لکه یا رگه هایی را روی ریه نشان میدهد.

عوارض:

(الف) تجمع هوا داخل ریه

(ب) عفونت ریه

(ت) افزایش فشار ریه

(ث) اسیدی شدن خون

(ج) کاهش قند خون

(چ) کاهش کلسیم

درمان و پیشگیری:

در اتاق زایمان در صورتی که جنین تعداد ضربان قلب کمتر از ۱۰۰ بار در دقیقه را دارد بلافاصله زایمان انجام شود و لوله ی

تنفسی با استفاده از آسپیراتور مخصوص مکونیوم ساکشن شود و دهان و حلق تمییز شود و جریان آزاد اکسیژن تجویز شود.

مراقبت تنفسی:

تهویه کمکی: استفاده از دستگاه کمکی تنفسی (ونتیلاتور) جهت حفظ حجم ریه

درمان با تجویز سورفکتانت: تجویز مایع سورفکتانت مصنوعی به داخل ریه های نوزاد که باعث باز نگه داشتن کیسه های هوایی میشود.

اولین مدفوع سیاه رنگ درون روده های جنین مکونیوم نام دارد و در زایمان دیرهنگام ممکن است جنین مکونیوم را درون مایع آمنوتیک دفع کند و سپس آن را همراه با مایع بدرون ریه های خود فرو برد، در این صورت عارضه ای بنام آسپیراسیون مکونیوم رخ می دهد که می تواند موجب بروز مشکلات تنفسی و در برخی موارد آسیب مغزی و در موارد شدید حتی می تواند مرگبار باشد

۱) پیش آگهی نوزادان با مکونیوم آسپیراسیون خفیف، اغلب عالی است. مگر اینکه عوارض نظیر افزایش فشار ریه یا کمبود اکسیژن شدید در طول بیماری به وجود آمده باشد.

۲) در موارد شدید، عوارض عصبی رایج هستند با وجود حمایت های فراوان، مرگ ممکن است اتفاق افتد.

تمامی جنین ها وقتی کاملا بالغ و رسیده می شوند، می توانند مدفوع کنند و این روند بویژه در جنین هایی که از تاریخ زایمان طبیعی شان گذشته است، در حالی که هنوز دردهای زایمانی شروع نشده، رخ می دهد. وقتی به طور

طبیعی جنین مدفوع می کند، معمولا خطری جنین را تهدید نمی کند فقط نیاز به زایمان هر چه سریع تر به صورت طبیعی یا سزارین دارد، اما در مواردی که جنین به این دلیل مدفوع می کند که تحت استرس ناشی از کمبود اکسیژن است، مدفوع کردن جنین علامت در خطر بودن جنین است و باید بسرعت برای سزارین اورژانس اقدام کرد، زیرا همان دلایلی که به مدفوع کردن جنین منجر می شود، می تواند به مرگ جنین نیز منجر بشود. اگر جنین در شکم مادر تحت فشار و زجر قرار بگیرد و خونرسانی به او مختل بشود، اولین واکنشش این است که مدفوع می کند. مدفوع کردن ۲ مورد را نشان می دهد: یکی اینکه جنین در یک مدتی تحت فشار بوده و دچار مشکلی شده است و دیگر اینکه وقتی نزدیک تولد جنین می شود او تنفس می کند و ممکن است با تنفسش مدفوع و مایع آمنوتیک را بلعد و وارد ریه اش بشود، در نتیجه ریه تحریک می شود و عفونت پیدا می کند و در موارد حادثر باعث خفگی و مرگ جنین می شود.

(سندروم آسپیراسیون مکونیوم)

تهیه کننده: پرستار زهرا شبانکاره

منبع: کوریکولوم اصلی پرستاری مراقبت ویژه نوزادان

ترجمه دکتر ملیحه کدیورو

تایید کننده: دکتر ثابت قدم متخصص اطفال

تاریخ تهیه: تیر ماه ۱۴۰۳

تاریخ بازنگری: تیر ماه ۱۴۰۵

بیمار گرامی:

از اعتماد و حسن نظر جنابعالی نسبت به انتخاب این مجتمع

کمال تشکر را داریم.

پمفلتی که در دست دارید حاوی اطلاعات ضروری در خصوص

بیماری فعلی شما و چگونگی روند درمان و مراقبت آن میباشد

سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت
آبادان